

AMATÖR TEKNELERDE MOTORLU TAŞITLAR VERGİSİ UYGULAMASINA DAİR ADF GÖRÜŞÜ

Sevgili tekne sahibi olan ve olmayı düşleyen amatör denizci dostlarımız,

Aşağıda 2005 yılında teknelerimiz için ödeyeceğimiz Motorlu Taşıtlar Vergisi hadlerini YTL düzeyinde ve otomobillerle karşılaştırmalı olarak hazırladığımız çizelgede bulacaksınız. Ülkemizde deniz araçlarına uygulanan MTV'nin Anayasa'mıza aykırı olduğu iddiamızı, çizelgeyi inceledikten sonra daha içtenlikle paylaşacağımıza inanıyoruz. Anayasa'mızın 73'üncü maddesi gayet açık bir şekilde vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımının, maliye politikasının sosyal amacı olduğu hükmünü taşımaktadır. Anayasa'mızın aynı maddesi, verginin vatandaşın mali gücüne uygun olması gerektiğini de hükme bağlamaktadır.

Üyemiz Deniz Turizmini Geliştirme Derneği'nin bir çalışması, motor gücüne göre alınan verginin tekne+motorun alış fiyatına oranlandığında %36 gibi servet yitirici bir seviyeye yükselebildiğini göstermektedir; bir diğer deyişle tekne sahibi üç yıl içinde tekne + motor bedelinden fazla MTV ödeyecektir. Diğer taraftan örneğin, en küçüklerden yola çıkarak karşılaştırınca, 20 BG'nde takma motorlu 6-7 metre boyunda bir tekne için sahibi 1299 CC motorlu bir otomobilden daha fazla MTV ödeyecektir ve bu değişmeksizin sürecektir. Oysa deniz aracı sahiplerinden ilk alımda tahsil edilecek KDV dışında bir verginin alınması söz konusu olmamalıydı. Üyesi olmayı amaçladığımız AB ülkelerinde düzenlemeler böyle.

İlişikteki çizelgenin devamında ABD'nde 1991-1993 yıllarında alış fiyatı 100 bin doların üzerinde olan teknelere getirilmiş bir lüks vergisinin öncelikle üretim sektörüne verdiği zararları işleyen bir derlemeyi bulacaksınız. Lüks vergisinin uygulamaya konması ile birlikte, yanlısın farkına derhal varılmış, verginin kaldırılması için girişimlere başlanmış ve sonuç elde edilinceye kadar geçen iki yıl içinde sektörün aldığı yara on yılda dahi tam anlamıyla onarılamamıştır; ibret alınması gereken bir olay.

Hatırlayacağınız gibi MTV 1981 yılında, Motorlu Kara Taşıtları Vergisi Kanunu'nun değiştirilmesiyle yürürlüğe girmiştir ve ne yazık ki bütün dengesizliği ve adaletsizliğiyle 23 yıldır uygulanagelmıştır. Vatandaşın servetini azaltmaya doğrudan yönelik bu vergi, denizciliğimizin ve tekne üretim sanayimizin gelişmesini en ağır şekilde frenleyen, duraklatan faktördür. ABD'nde lüks vergisi uygulamasının zararları araştırılırken iktisatçılar, deniz aracı alımında fiyat değişimlerine karşı talep elastikiyeti oranını -%2 (eksi yüzde iki) olarak bulmuşlardır. Aynı oran ülkemize uyarlanarak araştırılsa, 23 yıldır yürürlükte olan ve ses çıkartmadan kabullenmek zorunda kaldığımız kolaycı uygulamanın, sektörün gelişmesini ve büyümesini önleyerek ulusumuza verdiği ekonomik ve sosyal zararın boyutları acaba nasıl çıkardı?

Son yıllarda ülkemiz giderek değişirken hakların aranması da teslimi de demokrasinin ve hukukun işlerliği içinde artık mümkün olabilmektedir. Bunda küreselleşmenin olduğu gibi özellikle AB'ne hazırlanmakta olmamızın da kesinlikle büyük etkisi vardır. AB'ne uyum yasaları insanlarımızı yeni haklar kazandırmaktadır. Toplumumuz, özgürleşen, gelişen ve yerleşen, hak ve adalet arayıcı sivil toplum girişimciliğiyle sırtındaki yüklerden sıyrılmak için çaba sarfetmekte, araştırmakta, öğrenmekte, yazmakta, okumakta, konuşmaktadır; şu anda amatör denizciliğimiz için yaptığımız da bundan başka bir şey değildir; ne var ki, haklarımızı aramak için çıktığımız yolun daha henüz başındayız.

Federasyonumuzun kuruluşundan hemen sonraydı, teknelerimiz için ÖTV, KDV ve MTV uygulamalarındaki adaletsizliğe karşı Maliye Bakanı'na başvurmuş, yedi yaşındaki çocuklarımızın kulüplerimizde yelken eğitimi aldıkları optimist sınıfı teknelerden dahi ithalde KDV alındığına işaret etmiştik. Cevap bekledik; binlerce vatandaşımızın sesine kulak verilecek, vergilendirmede adaletli davranılması gerektiği hatırlanacaktı diye; hiç bir şey olmadı.

Maliye Bakanımız toplantılarda konuştu ve yakıttan alınan ÖTV'ni sıfırlayarak denizcilere ne denli bir "kıyak" yaptığından bahsetti. Oysa "kıyak" deniz taşımacılarına yapılmıştı; tekne sahibi amatör denizcilerimizin konuyla ilgisi yoktu. Zaman geçtikçe, resmi konuşmalarından, Bakanın amatör denizcilerin varlığından haberi dahi olmadığı belli oldu; örneğin bir konuşmasında "yatın ticarisi, özeli mi olurmuş, yat yattır, biner gezersin işte" dediğine tanık olduk ve konuya ne kadar basit bir açıdan baktığını gördük; Bakan böyle bakarsa bürokratları nasıl bakacaklardı ki? Oysa Bakan seçilmiş olmanın sorumluluğunu da taşıyor olmayacak mıydı? Gelirler Genel Müdürü bir televizyon programında MTV'nin yol vergisi olduğunu açıklarken, devletin yol yapım ve bakım giderlerini karşılamak zorunda olduğunu belirtiyordu da denizde yol yapımının söz konusu olmadığını hiç düşünmüyordu.

Deniz aracı sahipleri neden yolların yapım, bakım ve tutum giderlerine onları kullananlardan çok daha yüksek oranda vergi ödeyerek katılmalıydılar ki?

Ulusal hedeflerimiz arasında yer alan, ülke denizciliğimizin gelişmesi, çocuklarımızın, gençlerimizin, her yaşta insanımızın denizle haşır neşir olması ilkesel gereği yanında, üreticisiyle, ithalatçısıyla, ihracatçısıyla, marinalarıyla, ekonominin hizmet sektörü içinde yer alacak koca bir alt sektör, olmasa da olurdu.

Otomobil alımının ihtiyaca yönelik, deniz aracı alımının ise ihtiyari olduğu; otomobilin kaldırım kenarında, boş tarlada, arsada, apartman veya ev bahçesinde veya özel garajında bedelsiz, otopark işletmesi alanlarında bedel karşılığında park edilebildiği, her yıl boyasının bir kısmının, örneğin dam boyasının yenilenmesi gerekmeyeceği; buna karşılık amatörlerin sahip olacağı türden bir deniz aracının deniz ortasında demir üstünde bırakılmayacağı, mutlaka bir barınağa ihtiyacı olduğu, uzmanlık gerektiren yıllık bakımının insanlara iş ve aş yarattığı; barınağın bedelsiz yararlanmaya açık olamayacağı, çalışanlarına iş ve aş yaratması yanında vergi de verecek bir işletme olduğu, hiç düşünülüyordu; tekne sahibi zengin olmalıydı ve mademki zengindi almadığı bir hizmet için de olsa vergi vermeliydi hem de bolcana; bir kısır döngü ki 23 yıldır sürüyor, çeyrek asıra yakın.

Bu durumda, bir sivil toplum örgütü olmanın verdiği sorumlulukla düşününce görülüyor ki, tek çıkar yolumuz yasal yollara başvurmaktır. Konuyla ilgili daha fazla bilgiyi yakında yine buradan sizlere ulaştıracak, katılımınızı isteyeceğiz. O güne kadar siz lütfen ekleri inceleyiniz.

Saygılarımızla
Yönetim Kurulu

OTOMOBİLLERDEN ALINAN MTV		
Otomobil	1-3 yaş gurubu	
1300 cm3 ve aşağısı	Otomobil başına	278
1301-1600 cm3 e kadar	Otomobil başına	444
1601-1800 cm3 e kadar	Otomobil başına	778
1801-2000 cm3 e kadar	Otomobil başına	1,223
2001-2500 cm3 e kadar	Otomobil başına	1,834
2501-3000 cm3 e kadar	Otomobil başına	2,557
3001-3500 cm3 e kadar	Otomobil başına	3,892
3501-4000 cm3 e kadar	Otomobil başına	6,116
4001 cm3 ve yukarısı	Otomobil başına	10,008

MTV'DE DENİZ ARACI VE OTOMOBİL KARŞILAŞTIRMASI

Deniz Aracı	1-3 yaş		Otomobil
10-20 BG'ne kadar	BG başına 16,68	166,80-333,60	278
21-50 BG'ne kadar	BG başına 22,24	467,04-1.112	444
51-100 BG'ne kadar	BG başına 27,80	1.417,80-2,780	778
101-150 BG'ne kadar	BG başına 33,36	3.369,36-5.004	1,223
151 BG ve yukarısı (500)	BG başına 50,04	7.556,04-25.020	1.834-10.008

NOT:

- 1) Karşılaştırmada deniz araçlarının BG'leri otomobillerdeki yaklaşık motor hacimlerine uygun düşünülmüştür. Tek tek motor marka ve tipleri hacim/BG esasına göre karşılaştırılırsa farklar daha da büyük çıkacaktır. Örneğin 3032 cc hacimli kıçtan takma bir motor 250 BG üretmektedir. Bu takdirde otomobilde 1-3 yaş gurubunda 3.892 YTL olan MTV deniz motorunda 12.510 TL olmaktadır.
- 2) En az hacimli otomobil motoru dahi 20'den daha çok BG üretir.

OTOMOBİLLERDEN ALINAN MTV

Otomobil	4-6 yaş gurubu	
1300 cm3 ve aşağısı	Otomobil başına	194
1301-1600 cm3 e kadar	Otomobil başına	333
1601-1800 cm3 e kadar	Otomobil başına	611
1801-2000 cm3 e kadar	Otomobil başına	945
2001-2500 cm3 e kadar	Otomobil başına	1,334
2501-3000 cm3 e kadar	Otomobil başına	2,224
3001-3500 cm3 e kadar	Otomobil başına	3,502
3501-4000 cm3 e kadar	Otomobil başına	5,282
4001 cm3 ve yukarısı	Otomobil başına	7,506

MTV'DE DENİZ ARACI VE OTOMOBİL KARŞILAŞTIRMASI			
Deniz Aracı	4-5 yaş		Otomobil
10-20 BG'ne kadar	BG başına 11,12	111,20-222,40	194
21-50 BG'ne kadar	BG başına 16,68	350,28-834	333
51-100 BG'ne kadar	BG başına 22,24	1.134,24-2.224	611
101-150 BG'ne kadar	BG başına 27,80	2.807,80-4.170	945
151 BG ve yukarısı (500)	BG başına 38,92	5.876,92-19.460	1.334-7506

NOT:
1) Karşılaştırmada deniz araçlarının BG'leri otomobillerdeki yaklaşık motor hacimlerine uygun düşünülmüştür. Tek tek motor marka ve tipleri hacim/BG esasına göre karşılaştırılırsa farklar daha da büyük çıkacaktır. Örneğin 3032 cc hacimli kıçtan takma bir motor 250 BG üretmektedir. Bu takdirde otomobilde 4-6 yaş gurubunda 3.502 YTL olan MTV deniz motorunda 9.730 YTL olmaktadır.
2) En az hacimli otomobil motoru dahi 20'den daha çok BG üretir.

OTOMOBİLLERDEN ALINAN MTV		
Otomobil	7-11 ve 12-15 yaş gurupları	
1300 cm3 ve aşağısı	Otomobil başına	111-83
1301-1600 cm3 e kadar	Otomobil başına	194-139
1601-1800 cm3 e kadar	Otomobil başına	361-222
1801-2000 cm3 e kadar	Otomobil başına	556-333
2001-2500 cm3 e kadar	Otomobil başına	834-500
2501-3000 cm3 e kadar	Otomobil başına	1.390-750
3001-3500 cm3 e kadar	Otomobil başına	2.112-1.056
3501-4000 cm3 e kadar	Otomobil başına	3.113-1.390
4001 cm3 ve yukarısı	Otomobil başına	4.448-2.001

MTV'DE DENİZ ARACI VE OTOMOBİL KARŞILAŞTIRMASI			
Deniz Aracı	Yat 6-15 yaş		Otomobil
10-20 BG'ne kadar	BG başına 5,56	55,60-111,20	111-83
21-50 BG'ne kadar	BG başına 10,00	210-510	194-139
51-100 BG'ne kadar	BG başına 13,34	680,34-1.334	361-222
101-150 BG'ne kadar	BG başına 16,68	1.684,68-2.502	556-333
151 BG ve yukarısı (500)	BG başına 22,24	3.358,24-11.120	834-2001

NOT:

1) Karşılaştırmada deniz araçlarının BG'leri otomobillerdeki yaklaşık motor hacimlerine uygun düşünülmüştür. Tek tek motor marka ve tipleri hacim/BG esasına göre karşılaştırılırsa farklar daha da büyük çıkacaktır. Örneğin 3032 cc hacimli kıçtan takma bir motor 250 BG üretmektedir. Bu takdirde otomobilde 7-15 yaş gurubunda 2.112-1.056 YTL olan MTV deniz motorunda 5.560 YTL olmaktadır.

2) En az hacimli otomobil motoru dahi 20'den daha çok BG üretir.

OTOMOBİLLERDEN ALINAN MTV		
Otomobil	16 yaş ve yukarısı	
1300 cm3 ve aşağısı	Otomobil başına	33
1301-1600 cm3 e kadar	Otomobil başına	55
1601-1800 cm3 e kadar	Otomobil başına	88
1801-2000 cm3 e kadar	Otomobil başına	133
2001-2500 cm3 e kadar	Otomobil başına	200
2501-3000 cm3 e kadar	Otomobil başına	278
3001-3500 cm3 e kadar	Otomobil başına	389
3501-4000 cm3 e kadar	Otomobil başına	556
4001 cm3 ve yukarısı	Otomobil başına	778

MTV'DE DENİZ ARACI VE OTOMOBİL KARŞILAŞTIRMASI			
Deniz Aracı	16 yaş ve yukarısı		Otomobil
10-20 BG'ne kadar	BG başına 2,22	22,20-44,40	33
21-50 BG'ne kadar	BG başına 4,44	93,24-222	55
51-100 BG'ne kadar	BG başına 5,56	283,56-556	88
101-150 BG'ne kadar	BG başına 7,78	785,78-1.167	133
151 BG ve yukarısı (500)	BG başına 11,12	1.679,12-5.512	200-778
NOT: 1) Karşılaştırmada deniz araçlarının BG'leri otomobillerdeki yaklaşık motor hacimlerine uygun düşünülmüştür. Tek tek motor marka ve tipleri hacim/BG esasına göre karşılaştırılırsa farklar daha da büyük çıkacaktır. Örneğin 3032 cc hacimli kıçtan takma bir motor 250 BG üretmektedir. Bu takdirde otomobilde 16 ve yukarısı yaş gurubunda 389 YTL olan MTV deniz motorunda 2.780 YTL olmaktadır. 2) En az hacimli otomobil motoru dahi 20'den daha çok BG üretir.			